

Zastavení výkonu rozhodnutí

Existence nařízeného a trvajícího výkonu rozhodnutí je zvláštní podmínkou řízení o návrhu na jeho zastavení. Jestliže však výkon rozhodnutí zanikl, k řízení o návrhu na jeho zastavení již nejsou podmínky, a toto řízení musí být podle § 103, § 104 a § 254 odst. 1 o. s. ř. zastaveno.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 3062/2007, ze dne 25.11.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v ve věci výkonu rozhodnutí oprávněné C. & C. F., s.r.o., proti povinné M., spol. s r.o., zastoupené advokátkou, pro částku 28.166.859,75 Kč s příslušenstvím, o zastavení výkonu rozhodnutí, vedené u Okresního soudu ve Vsetíně - pobočky ve Valašském Meziříčí pod sp. zn. 2 E 1141/99, o dovolání povinné proti usnesení Krajského soudu v Ostravě z 5.12.2006, č.j. 9 Co 301/2006-223, tak, že usnesení Krajského soudu v Ostravě z 5. 12. 2006, č. j. 9 Co 301/2006-223, se ruší, a věc se tomuto soudu vrací k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Usnesením ze 13.12.2005, č.j. 2 E 1141/99-210, okresní soud k návrhu povinné zastavil výkon rozhodnutí podle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. Svě rozhodnutí odůvodnil závěrem, že „pohledávka, jež byla obsahem podkladového notářského zápisu ze 4.3.1998, který byl exekučním titulem pro nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva na nemovitostech, přešla na společnost L. G., s.r.o., a to smlouvou z 2.7.2001 o postoupení pohledávky (č.l. 180) uzavřenou mezi původní oprávněnou společností R. C. I., a.s. jako postupitelem a L. G., s.r.o. jako postupníkem. Tato smlouva nabyla účinnosti zaplacením celé úplaty za postoupení pohledávky, tedy částky 4.500.000,- Kč, zaplacené ve dvou splátkách, a to dne 28.9.2001 částkou 4.000.000,- Kč a dne 29.9.2001 částkou 500.000,- Kč. Vlastníkem pohledávky zajištěné soudcovským zástavním právem se tak stala společnost L. G., s.r.o., a proto pohledávka nemohla být - platně - znovu postoupena pozdější smlouvou z 10.10.2001 (č.l. 175) uzavřenou mezi původním oprávněnou R. C. I., a.s. a nynější oprávněnou C. & C. F., s.r.o.“

K odvolání nynější oprávněné krajský soud změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že návrh na zastavení výkonu rozhodnutí - odůvodněný s poukazem na ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. argumentem, že povinná má plnit nikoli nynější oprávněné C. & C. F., s.r.o., ale společnosti L. G. s.r.o. jako postupníkovi původní oprávněné R. C. i., a.s. - zamítl s odůvodněním, že okresní soud nesprávně posoudil otázku právního významu změny v osobě zástavního věřitele. Tuto otázku podle odvolacího soudu „nelze vyřešit, aniž by byla zohledněna funkce a povaha zástavního práva, jež má především povahu akcesorického prostředku k zajištění pohledávky, s jejímž trváním je spjato, takže není převoditelné a sdílí právní osud zajišťované pohledávky (§ 524 odst. 2 obč. zák.); kromě toho plní funkci uhrazovací (§ 152 obč. zák.), jde tedy o podpůrný zdroj uspokojení pohledávky zástavního věřitele, který se uplatní v případě, že pohledávka dlužníkem dobrovolně splněna nebyla a nezanikla ani jiným způsobem“ (k akcesorické povaze a subsidiární funkci zástavního práva odvolací soud odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 21 Cdo 1198/2005, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 7, ročník 2006 pod poř. č. 95 a rozhodnutí téhož soudu z 3.5.2006, sp. zn. 21 Cdo 1348/2005).

V předmětné věci, pokračuje v odůvodnění odvolací soud, vzniklo zástavní právo k nemovitosti k návrhu tehdejší oprávněné R. C. I., a.s. jako zástavní věřitelky na základě pravomocného rozhodnutí

soudu o nařízení výkonu rozhodnutí. Záznam tohoto práva v katastru nemovitostí (§ 7 zákona č. [265/1992](#) Sb.) má pouze deklaratorní povahu. Přešla-li soudcovským zástavním právem zajištěná pohledávka na jiný subjekt – a zde odvolací soud zdůrazňuje, že je právně nevýznamné, zda byla platně postoupena společnosti C. & C. F., s.r.o. či společnosti L. G., s.r.o. – přešlo s postoupenou pohledávkou i zástavní právo jakožto právo s pohledávkou spojené (viz dikce ustanovení § 524 odst. 2 obč. zák., jež výslovně hovoří o „všech právech“ s postupovanou pohledávkou spojených). Přejedání zástavního práva vyplývá z jeho akcesorické povahy, z níž plyne, že s existencí zajišťované pohledávky je nerozlučně spojen nejen vznik tohoto práva, ale i jeho další trvání (viz § 152 a § 165 odst. 1 obč. zák.).

Přejedání pohledávky (a s ní spojeného zástavního práva) na jiný subjekt, a tedy změna v osobě věřitele, nemá sama o sobě vliv na zřízené soudcovské zástavní právo a neznamená jeho změnu ani zánik, jelikož toto právo má charakter práva věcného, působícího proti všem, a jako takové není svázáno s osobou věřitele, nýbrž s pohledávkou.

Dnem právní moci usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva, tedy 23.8.2000, toto právo vzniklo a výkon rozhodnutí nařízený uvedeným způsobem tím skončil. Podle názoru odvolacího soudu tudíž nebyl důvod pro vydání rozhodnutí podle § 107a o.s.ř. (viz usnesení z 15.1.2002, vydané tedy po právní moci usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí /č.l. 78/, potvrzené usnesením krajského soudu z 12.7.2002, č.j. 56 Co 281/2002-101, jímž bylo k návrhu společnosti R. C. I., a.s., ze 4.12.2001 /č.l. 73/ rozhodnuto, aby na místo této dosavadní oprávněné do řízení vstoupila oprávněná nynější, tedy společnost C. & C. F., s.r.o.), avšak za situace, kdy takovéto rozhodnutí vydáno bylo a nabylo právní moci, a kdy povinná podala návrh na zastavení výkonu (č.l. 107), je nutno z tohoto usnesení vycházet a za účastníka této fáze řízení považovat toho, kdo do něj vstoupil namísto původní oprávněné. Uvedené rozhodnutí podle § 107a o.s.ř. však není závazné pro řešení otázky, kdo je novým zástavním věřitelem, a komu by příslušelo právo (aktivní legitimize) domáhat se uspokojení z výtěžku zpeněžení zástavy, nebo kdo je věcně oprávněn v jiném exekučním či vykonávacím řízení prodejem nemovitostí přihlásit svou pohledávku jako zástavní věřitel (§ 336b odst. 2 písm. i/ § 336f o.s.ř.) a získat tak výhodnější pořadí při rozvrhu rozdělování podstaty (§ 337c odst. 1 písm. c/, odst. 2, 5 písm. d/ o.s.ř.). Odvolací soud pak uzavírá, že „řešení otázky aktivní legitimize posuzované z hlediska platnosti smluv o postoupení pohledávky z původní oprávněné, uzavřených po právní moci usnesení o nařízení tohoto výkonu“, tedy po 23.8.2000, na němž okresní soud postavil své rozhodnutí, je z hlediska posouzení předpokladů pro zastavení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva bezcenné.

Pokud jde o (druhý navrhovaný) důvod pro zastavení výkonu podle § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř., ten podle názoru odvolacího soudu v návrhu nebyl ani „blíže tvrzen“, a tím méně pak prokázán.

V dovolání povinná namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Naplnění dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. spatřuje v závěru odvolacího soudu, že „řešení otázky aktivní legitimize posuzované z hlediska platnosti smluv o postoupení pohledávky z původní oprávněné, uzavřených (2.7.2001 s L. G., s.r.o. a 10.10.2001 s C. & C. F., s.r.o.) po právní moci usnesení o nařízení tohoto výkonu (23.8.2000), na němž okresní soud postavil své rozhodnutí, je však z hlediska posouzení předpokladů pro zastavení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva bezcenné.“

V průběhu předmětného řízení bylo podle dovolatelčina názoru provedeno dokazování ke zjištění „aktivní legitimize ve vztahu k povinnému“, avšak napadeným usnesením odvolacího soudu „byla tato zjištění zmařena a povinná je nyní v situaci, kdy je její právní postavení velmi nejisté, ochrany jejích práv se jí nedostalo a sporné skutečnosti nebyly právně postaveny najisto. Přestože v řízení mohlo být zjištěno, kdo má ve vztahu k povinné postavení oprávněného, odvolací soud toto zjištění nepovažuje za právně významné. Povinná se nepochybně nemůže domáhat po obecných soudech

určovací žalobou určení, kdo je jejím věřitelem, resp. kdo je oprávněným ze soudem zřízeného soudcovského zástavního práva, a to jednak pro nedostatek naléhavého právního zájmu a jednak proto, že podle jejího názoru nelze žalovat na neplatnost práva na rozdíl od žaloby na neplatnost právního úkonu. Pro případ, že se oprávněný – firma L. G., s.r.o., vzdá ve vztahu k povinné soudcovského zástavního práva, povinná nedosáhne jeho výmazu resp. zrušení, naopak dojde k iniciaci dalších soudních sporů, což je podle jejího názoru v rozporu s účelem zákona, jelikož rozhodnutí soudu by nemělo vést ke vzniku právních nejistot, ale naopak by tyto nejistoty mělo ihned v zárodku odstraňovat, a to tím spíše, že v rámci již provedeného dokazování a zjišťování byly soudy obou stupňů získány relevantní poznatky. Povinná je tak nyní v situaci, kdy není s to iniciovat nějaké soudní řízení, které by vedlo ke zrušení zřízeného soudcovského zástavního práva, ale naopak je povinna strpět existenci takto zřízeného práva a svou argumentaci ohledně nedostatku aktivní legitimace užít až v rámci obrany poté, co se stávající zapsaný oprávněný rozhodne k dalším právním krokům (pokud se k nim rozhodne).“

Nejvyšší soud věc projednal podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 30.6.2009 (čl. II Přejídných ustanovení, bod 12, zákona č. [7/2009](#) Sb.).

Dovolání (přípustné podle § 238a odst. 1 písm. d/ ve spojení s ustanovením § 237 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.) není důvodné, i když (viz níže) je nebylo možno zamítnout a napadené rozhodnutí bylo nutno – ze zcela jiného důvodu – zrušit.

Jelikož vady podle § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a), b) a odst. 3 o.s.ř., jež by řízení činily zmatečným, ani jiné vady řízení podle § 241a odst. 2 písm. a/ o.s.ř., k nimž je dovolací soud – je-li dovolání přípustné – povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 věta druhá o.s.ř.), v dovolání namítány nejsou (tzv. jiná vada zůstala pouze ohlášena, navíc jen „projevením pochybností“) a nevyplývají ani z obsahu spisu, a protože jinak je dovolací soud vázán uplatněným dovolacím důvodem včetně jeho obsahového vymezení (§ 242 odst. 3 věta první o.s.ř.), je předmětem dovolacího přezkumu závěr odvolacího soudu, že „řešení otázky aktivní legitimace posuzované z hlediska platnosti smluv o postoupení pohledávky z původní oprávněné, uzavřených po právní moci usnesení o nařízení tohoto výkonu (23.8.2000), na němž okresní soud postavil své rozhodnutí, je z hlediska posouzení předpokladů pro zastavení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva bezcenné.“

Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu – sice správně určenou – nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval (z podřazení skutkového stavu hypotéze normy vyvodil nesprávné závěry o právech a povinnostech účastníků).

Dovolací soud se předně ztotožňuje s názorem odvolacího soudu, že dnem právní moci usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva vykonávací řízení skončilo (srov. též Kurka V., Drápal L., Výkon rozhodnutí v soudním řízení, LINDE Praha, 2004, s. 666, nebo Bureš, J., Drápal, L., Krčmář, Z. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. II. díl. 7. vydání. Praha : C. H. Beck, 2006, s. 1687).

Povinná, byť naplnění dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. formuluje jinak, totiž výslovně dikcí odvolacího soudu (viz druhý odstavec třetí strany tohoto usnesení), napadá jeho (konečný) právní závěr, že důvody k zastavení výkonu rozhodnutí podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. nejsou dány.

Nauka i soudní praxe jsou jednotné potud, že důvody, pro které je namísto exekuce mít za (z jiných než v ustanovení § 268 odst. 1 písm. a/ - g/ o.s.ř. uvedených důvodů) nepřipustnou, se typicky spojují

a/ s vadami exekučního titulu (pokud nezpůsobují jeho /materiální/ nevykonatelnost zakládající důvod zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.)

b/ s pochybeními při nařízení exekuce

c/ s rušivými okolnostmi při provádění exekuce, (např. odepřením součinnosti) případně

d/ se specifickým jednáním povinného (způsobí-li například započtením zánik vymáhané pohledávky před vydáním vykonávaného rozhodnutí).

Okolnosti uvedené pod písmeny a), c) ani d) povinná neuplatňuje zcela zjevně.

K závěru (viz třetí odstavec páté strany napadeného rozhodnutí na č.l. 227), ve kterých případech lze výkon rozhodnutí zastavit podle § 268 odst. 1 písm. h/ o.s.ř. (jež oproti ustanovení § 268 odst. 1 písm. a/ - g/ o.s.ř., obsahujícímu výčet konkrétních důvodů k zastavení výkonu, formuluje důvod obecný, umožňující zastavení i v jiných případech, jež pro jejich možnou rozmanitost nelze s úplností předjímat, případně podrobit konkrétnímu popisu), je třeba pro úplnost dodat, že „pochybení při nařízení výkonu rozhodnutí“ (viz písmeno b/ předchozího odstavce) je důvodem pro jeho zastavení podle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. i v případech, kdy se po jeho nařízení ukáže, že průkaz okolností podle § 256 odst. 1 o.s.ř. učiněný listinami podle § 256 odst. 2 o.s.ř. je obsahově nesprávný (viz Kurka V., Drápal L. Výkon rozhodnutí v soudním řízení, Linde, Praha 2004, s. 391). V souzené věci však o takový případ nejde, jelikož ani samotná povinná netvrdí, že by se (teprve) po nařízení výkonu rozhodnutí ukázalo, že byl - z hlediska § 256 odst. 2 o. s. ř. nesprávně, protože bez důkazů tímto ustanovením předepsaných, případně jejich nesprávným hodnocením - nařízen ve prospěch subjektu jiného, než který je ve vykonávaném notářském zápise označen jako věřitel, a tedy osoba oprávněná (tj. R. C. I., a.s.). Nejde tedy o situaci, kdy by zastavením výkonu rozhodnutí měla být odstraněna pochybení vzniklá při jeho nařízení.

V souzené věci jde naopak o to, že povinná na základě oznámení o postoupení pohledávky, smlouvy o cessi z 2.7.2001, notářského zápisu, jehož výkon zřízením soudcovského zástavního práva na nemovitostech bych navržen, a dalších listin dovozuje, že má plnit postupníkovi původní oprávněné společnosti R. C. I., a.s., tedy společnosti L. G., s.r.o., zatímco usnesením podle § 107a o. s. ř. (vydaným na základě jiné postupní smlouvy, tentokrát z 10. 10. 2001, uzavřené poté, co původní oprávněná od první postupní smlouvy z 2.7.2001 odstoupila /č.l. 90/ s odůvodněním, že společnost L. G., s.r.o., dohodnutou úplatu za postupovanou pohledávku řádně a včas nezaplatila) bylo pravomocně (č.l. 78,99) rozhodnuto, že namísto dosavadní oprávněné R. C. I., a.s. do vykonávacího řízení vstoupila nynější oprávněná, tedy společnost C. & C.F., s. r. o., o níž však má povinná (viz návrh na zastavení výkonu na č.l. 108) zato, že „se výkonu rozhodnutí domáhá neoprávněně“, takže je (povinná) „ohrožena ve svých právech.“

Z uvedeného plyne, že jde o situaci jinou než prvně popsanou, kdy zákon umožňuje zastavením výkonu rozhodnutí podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. napravit pochybení vzniklá při jeho nařízení.

Přesto však zde nejsou podmínky (viz výše) pro zamítnutí dovolání.

Odvolací soud totiž - ač zastává správný názor, že výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva na nemovitostech dnem právní moci usnesení o jeho nařízení končí - nevyvozuje z tohoto názoru správný závěr.

Je-li právní mocí usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí řízení skončeno, plyne ze zvláštní, pouze zajišťovací povahy soudcovského zástavního práva, že další provádění výkonu rozhodnutí nepřichází v úvahu (viz např. Kurka V., Drápal L. Výkon rozhodnutí v soudním řízení, Linde, Praha 2004, s. 666).

V usnesení z 12. 4. 2007, sp. zn. 20 Cdo 3516/2006, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a

stanovisek č. 10/2007 pod poř. č. 95 Nejvyšší soud připomenul závěr přijatý v usneseních ze 14. 12. 2005, sp. zn. 20 Cdo 2421/2004, a z 25. 1. 2007, sp. zn. 20 Cdo 1886/2006, že existence nařízeného a trvajících výkonů rozhodnutí je zvláštní podmínkou řízení o návrhu na jeho zastavení. Jestliže však výkon rozhodnutí zanikl, k řízení o návrhu na jeho zastavení již nejsou podmínky, a toto řízení musí být podle § 103, § 104 a § 254 odst. 1 o. s. ř. zastaveno.

Dospěl-li odvolací soud k závěru jinému, je jeho právní posouzení věci nesprávné, a protože na tomto nesprávném právním posouzení napadené rozhodnutí spočívá (§ 241a odst. 2 písm. b/ o.s.ř.), Nejvyšší soud je bez jednání (§ 243a odst. 1 o.s.ř.), podle § 243b odst. 2 věty za středníkem o.s.ř. zrušil. Právní názor dovolacího soudu je závazný (§ 243d odst. 1 část první věty za středníkem o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Omezení vlastnického práva veřejným prostranstvím a bezdůvodné obohacení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Opomenuté vyjádření účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Služební poměr](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Pohledávka](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)